

NÁVRH STRATEGIE

PRÁVNICKÉ FAKULTY MU NA OBDOBÍ 2015 – 2019.

„Požadují-li pro demokracii vzdělání, nepožadují jednostranného intelektualismu, nýbrž vzdělání mravního, vzdělání prochnutého mravními ideály.“

T. G. Masaryk

Poslání Právnické fakulty MU:

Máme vychovávat humanitně vzdělané jedince schopné samostatného přemýšlení, nezávislého úsudku a argumentačně vytríbené diskuse.

Vize Právnické fakulty MU:

Právnická fakulta MU je respektovanou právníkou fakultou v EU, která vychází ve své činnosti a směřování z ideálů demokracie a Evropské unie. Nabízí svým studentům vysoký standard vzdělání v právní oblasti důsledně zakotvený v mezinárodní spolupráci s právními fakultami v EU a vysoký standard aplikovaného práva.

Tematické oblasti:

- I. PEDAGOGICKÁ OBLAST
- II. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ OBLAST, ZASÍŤOVÁNÍ V RÁMCI EU
- III. OBLAST CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, OBLAST EDIČNÍ, DALŠÍ OBLASTI
- IV. PÉČE O ZAMĚSTNANCE
- V. PÉČE O STUDENTY

Naše alma mater Právnická fakulta MU v Brně od devadesátých let minulého století prošla vývojem, který znamenal rozvoj a pokrok prakticky ve všech oblastech své činnosti, tj. jak v oblasti pedagogické, vědeckovýzkumné, tak i v oblasti zahraničních kontaktů a v oblasti ediční. Směřování fakulty za děkana Bejčka, Svatoně i děkanky Rozehnalové hodnotím jako pozitivní, na které je možné navázat, resp. které je možné rozvinout a zefektivnit. Hodlám proto svým programem na jejich činnost a směřování navazovat a v činnosti a směřování fakulty pokračovat. Samozřejmě, že kandiduji na děkanku proto, abych nabídla akademické obci vlastní vizi vývoje, tj. abych nabídla vlastní priority, řešení a směřování naší alma mater určitým směrem. Můj úhel pohledu je bezesporu ovlivněn mým vnímáním reality života na naší fakultě, ale doufám, že i objektivními potřebami akademické obce, a to jak akademické obce pedagogické, tak i akademické obce studentské.

V současné době je třeba si položit zásadní otázku, a to nejen v rámci diskuse o směřování právnické fakulty, ale i celé univerzity, a to jakým způsobem máme vyučovat a ovlivňovat mladou generaci. **Jaký absolvent má být výsledkem studia na PrF?** Máme poskytovat klasické vzdělání univerzitního typu nebo se máme přiblížit spíše technickým učením, tj. vysokoškolskému studiu neuniverzitního typu? Jednoduše řečeno máme vychovávat humanitně vzdělané jedince schopné samostatného přemýšlení, nezávislého úsudku a argumentačně vytříbené diskuse či máme nabízet trhu práce schopné „dělníky práva“? Ve studiu práva či příbuzných oborů existuje v ČR komerční konkurence, a proto je na místě otázka, zdali se máme přizpůsobovat trendům soukromých vysokých škol, či zdali se máme snažit především o vysoký standard kvality výuky.

V rámci vědeckého výzkumu je nutné zvažovat směřování naší alma mater zejména s ohledem na skutečnost, že ČR je členským státem EU, a že přes „všeobecný český skepticismus“ vůči EU, **znamena členství v EU nesmírnou možnost růstu a rozvoje v oblasti právní vědy, ale i rozvoje vzdělanosti našeho studentstva.** Ať už jde o vědeckovýzkumné směřování a zasíťování PrF MU v nejnovějších vědeckých hnutích a diskusích probíhajících mezi předními vědci celé EU, ale i možností finančního rozvoje ze zdrojů EU včetně využití projektů vypisovaných přímo Evropskou komisí.

Program rozdělují do několika tematických oblastí, kdy pořadí jmenování nevyjadřuje prioritu či důraz, ale pouze systematické řazení. Za stěžejní oblasti důležité pro akademickou obec považují oblast pedagogickou a vědecko-výzkumnou s důrazem na otevření se možností, které nabízí členství ČR v EU, resp. které je založeno na mezinárodním zasíťování PrF MU.

I. PEDAGOGICKÁ OBLAST

V současné době na PrF MU nacházíme strukturu vzdělání trojstupňovou, tj. PrF MU nabízí studium v bakalářském, magisterském a doktorském programu. Stěžejním a profilujícím oborem byl, je a doufám, že vždy bude obor, který je charakteristickým pro právnické fakulty všech zemí, tj. **obor Právo**. Přestože v dřívější době proběhla diskuse o možném rozdělení magisterského studijního programu do dvoustupňového studia, podařilo se naší alma mater uhájit tezi jednostupňového pětiletého magisterského programu, což považuji za správné a vzhledem k náročnosti oboru zcela odůvodněné. Mám proto za to, že v současné době diskuse o možném rozdělení magisterského oboru Právo na dvoustupňové studium byla překonána, a že akademická obec PrF MU vnímá tento problém jako marginální.

Za stěžejní problém **magisterského studia obor Právo** považuji zodpovězení základní otázky: **Jaký absolvent má být výsledkem studia na PrF?** Má to být „ryzí dělník práva“ připravený pro aplikační praxi nebo humanitně vzdělaný jedinec schopný samostatného úsudku a vytříbené právní argumentace? Pravděpodobně budeme vždy oscilovat mezi právní praxí a právní vědou. Je však otázkou, jakým způsobem vyváženě nabízet obojí. Dle mého názoru je základním atributem studia oboru Právo **vysoký standard kvality výuky a variabilita možného zaměření daného absolventa**, tj. student má v rámci povinných předmětů nabýt kvalitní vzdělání v oblasti práva a právní vědy, a dále pak by v rámci povinně volitelných předmětů měl směřovat svůj další vývoj. Směřuje-li primárně do oblasti praktické, tj. do oblasti aplikace práva, pak je nutné mu nabídnout **předměty akcentující dovednostní složku**. Vedle toho je však nutné, aby studentům bylo umožněno směřovat svůj vývoj do oblasti právní vědy, a proto by povinně volitelné předměty měly obsahovat také ryze **právně teoretické předměty** nabízené jednotlivými katedrami a ústavy, které by mohly být koncipovány jako **výběrové a úzké skupiny nejtalentovanějších studentů** (určitý průměr studijních výsledků, skupina max. 12 osob apod.), ze kterých se budou posléze stávat doktorští studenti a přední právní vědci. Bude především na vůli studentů, jakým směrem budou chtít směřovat svou kariéru po absolvování PrF MU; fakulta by jim měla pouze nabízet široké spektrum možností.

Mám za to, že je nutné vrátit se k samostatnému specializovanému testování uchazečů o magisterský obor Právo, tj. je nutné opětovně zavést **samostatné přijímací testy** vedle všeobecných předpokladů pro studium na VŠ, které budou organizovány přímo PrF MU. Studenti by měli být testováni z **humanitních věd** (dějepis, filosofie, základy práva občanského, ústavního apod.). Lze si to představit tak, že např. aby student byl přijat ke studiu, musí obdržet minimální percentil 60 z obou testů s tím, že počty se sčítají a budou přijati studenti s nejvyšším součtem. Pokud by však byl student, který získá 99 percentil z všeobecných předpokladů, avšak pouze 50 percentil ze specializovaného testu organizovaného PrF MU, nebude ke studiu přijat, přestože by byl např. na druhém místě v rámci součtu.

Vysokou kvalitu studia lze podpořit důrazem na finanční podporu kvalitních učebnic, e-learningových osnov, prezentací apod. (cílové odměny) a rozšířením nabídky právně teoreticky zaměřených PVP předmětů pro vědeckou profilaci našich studentů. Z hlediska aplikovaného práva a dovednostní složky dosáhla naše fakulta v předcházejícím období značných úspěchů, na které je možné navazovat. Je nutné cílovými stipendii nabídnout finanční podporu stáží studentů a odborných praxí, tak i akcentem na speciální právní kliniky pro studenty, které by mohly podpořit aktivitu a kreativitu studentstva. Mám za to, že je nutné vybudovat na PrF MU **cvičnou soudní síň**, kde by bylo vhodné realizovat monotematicky zaměřené moot courty, které by bylo dobré také finančně zaštitit a podpořit, ať už cílovými odměnami, tak i stipendii pro studenty.

PrF MU vychovává nové právní odborníky a měla by rovněž zohledňovat celospolečenský aspekt práva a jeho úlohy v demokratické společnosti. Být právníkem, ať už vykonává právník jakékoli povolání, je především služba společnosti a každý absolvent by si měl být vědom toho, že může svým rozhodováním a chováním ovlivnit zásadním způsobem životy lidí v naší společnosti. Považuji proto za nezbytné, aby studenti v rámci předstátnicové výuky absolvovali speciální předmět **Etický výkon právního povolání**, který by byl realizován s praktiky (soudci, advokáty, státními zástupci) a právními filosofi či ve spolupráci s etiky, kteří působí na filosofické fakultě.

Magisterské studium - obor Právo je nutné dle mého názoru „poevropštit“, tj. vyučovat dané předměty ve vztahu k právu EU a celkovému propojení a ovlivňování právních řádů jednotlivých členských států v EU. To by mělo být cíleně podpořeno projekty, které umožní, aby se na PrF MU konaly workshopy či Dny práva určitého členského státu EU, jako tomu bylo v dřívějších dobách jako např. **Škola rakouského práva**. Lze si např. představit **Školu polského práva, Školu německého práva, Školu evropského soukromého práva** apod. za účasti předních odborníků a právních vědců z celé Evropy. Je nutné vypsát cílové odměny a podpořit projekty (např. mezikatedrové), které takové nabídky akademické obci, ale i široké právnícké veřejnosti poskytl, tj. projekty, v rámci nichž bude možné uhradit zahraničním účastníkům ubytování a dopravu např. na základě inominátních smluv. Mám za to, že je nutné navázat úzkou spolupráci s německými právními vědci, neboť „tahounem Evropy“ na poli práva je v současné době zejména německá právní věda. Považuji za alarmující, že PrF MU má uzavřeno 7 partnerských smluv s právníckými fakultami z Ruska, ale ani jedinou smlouvu s právníckými fakultami z Německa. Tento deficit a směřování alma mater je nutné napravit a změnit jednoznačnou profilací a cílenou snahou o mezinárodní spolupráci v rámci EU. Je nutné využít zasíťování mladých právních vědců v rámci struktur v EU a využít jejich osobní kontakty v rámci EU pro navázání užší spolupráce s těmito univerzitami. Ať už jde o Vídeň, Graz, Münster, Osnabrück, Berlín, Hull apod. Je nutné opustit český euroskepticismus a v plné míře využít možnosti, které nám členství v EU v oblasti právní vědy přináší.

V rámci **bakalářského** studijního programu si kladu za cíl **udržet vysoký standard kvality výuky** (vysoký požadavek na znalosti studenta), rozvinout navazující magisterský obor Veřejná správa. Bakalářské studijní programy nicméně akcentují především aplikaci práva a měly by být založeny zejména na elearningovém způsobu studia. Domnívám se nicméně, že není primárním cílem právnické fakulty poskytovat vzdělání v této oblasti.

Doktorské studium dle mého názoru vyžaduje **zásadní analýzu a celkové zamýšlení se nad jeho koncepcí**. Mám za to, že je nutné stanovit **maximální limit počtu studentů pro školitele**, aby byla reálná možnost se studentům věnovat a vést je zejména pomocí cílené diskuse se školitelem. Dále pak je nutné nabídnout studentům ucelené systematické pracovní pod vedením předních vědců PrF MU, ale i předních vědců v rámci EU, tj. je nutné nabídnout a vyžadovat po studentech doktorského studia pravidelnou účast na výuce vědeckých seminářů, které budou vedeny buď blokově (kombinovaná forma studia), nebo např. jako pravidelný seminář jednou týdně (interní forma studia). **Vedení těchto seminářů by mělo být svěřeno předním vědcům na PrF MU, ale i právním vědcům např. z Vídně, Varšavy či Berlína.** Zde je opět nutné cíleně a systematicky podpořit migraci zahraničních odborníků na PrF MU. V této oblasti je nutné otevřít širokou diskusi v rámci celé akademické obce a srovnat standardy, které jsou běžné na zahraničních univerzitách (Německo, Rakousko, Polsko, Francie apod.). Cíleně musíme podporovat **zahraniční stáže našich doktorských studentů (stipendia)** a učinit je povinnou podmínkou pro absolvování doktorského studia. Dále pak je třeba zvážit příp. zvýšení stipendia doktorského studenta takovým způsobem, aby nevedlo k existenčním problémům doktoranda.

II. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ OBLAST, ZASÍŤOVÁNÍ V RÁMCI EU

Vzhledem k tomu, že PrF MU je nedílnou součástí Masarykovy univerzity, považuji vědecko-výzkumnou činnost univerzitního typu za stěžejní oblast, na kterou je nutné zaměřit cíle činností učitelů PrF MU, tj. vedle pedagogické práce musí být stěžejní činností každého akademického pracovníka vědecko-výzkumná činnost. V každé fázi karierního růstu dosahuje určité kvality a kvantity, nicméně nesmí v žádné fázi růstu a působení na PrF absentovat. Mám proto za to, že je nutné vytvořit přiměřený tlak na vědecko-výzkumnou činnost a karierní růst každého pedagoga. Chci proto navazovat na působení děkanů Bejčka, Svatoně i Rozehnalové. Je proto nutné ve spolupráci s vedoucími kateder definovat jednoznačné vymezení požadavků na profesní růst učitelů.

Vedle toho je nutné zajistit kvalitním vyučujícím dostatečnou míru podpory ze strany fakulty. Profesní růst mladých vědců má zásadní dopad na celou fakultu, a proto je nutné ho podporovat nejen stipendii či cílovými odměnami, ale i vyváženým rozdělením přímé výuky mezi jednotlivé akademické pracovníky, tj. kompenzací pedagogické práce a vědecké práce. Mám za to, že je nutné **přehodnotit systém vytíženosti práce pedagogů** a stanovit povinné minimální limity přímé výuky pro jednotlivé pozice – profesor, docent, odborný asistent a

asistent s tím, že další **podíl na přímé výuce může být kompenzován vědeckovýzkumnou prací** prezentovanou pomocí započitatelných výsledků (RIV body) a dále pak výsledků uznatelných na mezinárodní úrovni zejména vzhledem k malé publikační činnosti mající dopad mimo státy dřívějšího východního bloku. Výsledkem by pak mělo být, že **pedagog, který publikuje, méně učí, zatímco pedagog, který málo či zanedbatelně publikuje, nese větší břímě přímé výuky**. Nejde tedy pouze o cílené odměny za účelem podpory vědeckovýzkumné činnosti pedagogů, ale o nastavení jasných pravidel podílu pedagogické a vědeckovýzkumné práce.

V rámci subvence zahraničního zasíťování pedagogů fakulty je nutné odborné stáže a zahraniční výjezdy podporovat poskytnutím volna za účelem realizace stáže. Dále pak je nutné poskytovat **studijní volno ke zpracování docentských a profesorských prací**. Není možné, aby profesní růst odborně zdatných vázl na skutečnosti, že jde o stěžejního pedagoga pro přímou výuku.

Další důležitou oblastí vědeckovýzkumné činnosti pedagogů naší alma mater je zapojování se do evropských výzkumných týmů a sítí. Mám za to, že bychom měli co nejvíce využít polohu Brna ve středoevropském prostoru, ale i Brna jakožto „mezibodu“, kde se stýkají západoevropské a východoevropské země. V tomto směru se domnívám, že by bylo záhodno navázat co nejužší spolupráci s Vídeňskou univerzitou a institucemi, které ve Vídni sídlí (ECTIL, ELI), a které se věnují evropské integraci jakožto fenoménu dnešní doby. Je rovněž na místě zvažovat zpracování projektů, které vypisuje přímo Evropská komise, a které může PrF ve spolupráci s jinými právníckými fakultami podávat. Takovou tvorbu velmi formálně náročných projektů je nutné podpořit cílovými odměnami (nikoli symbolickými) a **vysokou úrovní personálního zázemí oddělení pro VaV**. Je rovněž na místě zvažovat založení cíleného ústavu, který se bude zabývat problematikou vtažů s ES a bude finančně zainteresován na hladkém získání grantů a jejich plnění. Mám za to, že situace se v případě projektů z hlediska administrativního zajištění podstatným způsobem zlepšila, nicméně je nutné personálně posílit tuto oblast a cíleně zainteresovat administrativní pracovníky na získávání grantů a finančních prostředků.

Velký důraz je třeba položit na **organizování workshopů a mezinárodních konferencí s účastí vědců ze zemí, které nemohou být hodnoceny jako země bývalého východního bloku** (Německo, Rakousko, Itálie, Francie, Velká Británie apod.). V tomto případě je nutné hledat finanční zdroje a projekty, které pomohou financovat uhrazení cestovného a ubytování pro tyto účastníky (např. pomocí inominátních smluv), neboť vynaložené finanční prostředky se vrátí fakultě zasíťováním ve vazbách v EU, ale i účastí na mezinárodních projektech.

Dále pak je třeba pokračovat v podpoře projektů a aktivit, které pomohou naplnit novou knihovnu velkým množstvím zahraniční **odborné literatury a zpřístupněním nejrůznějších elektronických databází a zdrojů**.

III. OBLAST CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, OBLAST EDIČNÍ, DALŠÍ OBLASTI

Domnívám se, že není nutné zásadně měnit trend vývoje a rozvoje oblasti celoživotního vzdělávání. Existují zde však některé dílčí problémy, které je nutné přehodnotit. Mám za to, že v případě **pořádání kurzů a seminářů** je na místě přehodnotit odměňování pedagogů, neboť finanční odměny ve srovnání s komerční sférou jsou nedostatečné a demotivující. Navrhují proto, a to i vzhledem k tomu, že neakreditované vzdělávání je ve značném zisku (cca 2 mil. Kč) zvýšit odměňování přednášejících pedagogů, aby bylo srovnatelné s komerční sférou, např. **minimální odměna za seminář 10 tis. Kč se speciálním bonusem za větší počet účastníků kurzu** a podpořit tak zájem pedagogů a četnost přednáškové činnosti pro komerční účely. Následně posílit personální obsazení zajišťování této činnosti (administrativa). Z této oblasti je možné následně získané zdroje použít např. na podporu financování migrace zahraničních přednášejících ze zemí EU, neboť jde o účelově nevázané finanční zdroje, které fakulta získala vlastní činností.

Dále pak je na místě podpořit činnosti v oblasti LLM včetně podpory vzdělávání v cizích jazycích či zamyslet se nad ediční politikou PrF MU a zvážit, resp. **preferovat zejména moderní způsoby publikování** (e-publikace, on-line publikace apod.) komerčně nezajímavých, avšak vědecky hodnotných publikací. Nicméně mám za to, že fakulta si zasluhuje udržení a podporu Časopisu pro právní vědu a praxi v tradiční „papírové“ podobě.

V této oblasti se nicméně nebráním dalším aktivitám, které by přišly jakožto podnět od akademické obce.

IV. PÉČE O ZAMĚSTNANCE

Oblast péče o pracovníky považují za důležitou, neboť příznivé pracovní prostředí, ať už hmotné zázemí, ale i lidsky sociálně komunikativní a příznivé pracovní prostředí, považují na nezbytný předpoklad pro naplnění základního cíle PrF MU vychovávat humanitně vzdělané jedince pro naši společnost. Vzhledem k tomu, že fakulta se z hlediska sociálního či celospolečenského pohybuje na určité úrovni společenské komunikace, mám za to, že je nutné posílit komfort administrativních a podpůrných služeb, které jsou zajišťovány administrativními zaměstnanci ve prospěch pedagogických pracovníků. Především se domnívám, že **větší katedry či ústavy musí mít k dispozici „sekretářku na plný úvazek“**, nikoli sekretářku sdílenou s jinou katedrou. Nicméně náplní práce sekretářky vedle zajišťování běžného chodu administrativy na katedře včetně pomoci starším pedagogům, kteří mohou mít problémy s uživatelsky náročným IS či inetem, by mělo být **poskytovat běžný standard služeb, který se běžně poskytuje např. v advokátních kancelářích**. Na právníckou veřejnost nepůsobí dobře, když např. vedoucí katedry, profesor či docent osobně zajišťuje obcerstvení návštěvy z ministerstva, zahraniční fakulty, právní praxe apod. Stejně tak by mělo být běžným standardem při obhajobách rigorózních prací apod., že členům komise je zajišťován běžný servis včetně obcerstvení. Rovněž tak je nutné pokračovat

v rekonstrukcích jednotlivých kanceláří, aby jejich vzhled odpovídal běžnému standardu v právním povolání a nevzbuzoval soucitné pohledy kolegů z právní praxe.

Dále pak mám za to, že je nutné zavést skutečnou elektronizaci finančního čerpání prostředků, tj. žádné jednoduché excelové tabulky, které musí být vyplněny a následně vytisknuty, pak následně vkládány do inetu, ale skutečná elektronizace čerpání finančních prostředků. Jde pouze o nalezení vhodného technického řešení, které nebude administrativně zatěžovat, ale urychlí celý systém elektronického objednávání (knihy, služby apod.).

Parkování je dlouhodobým problémem naší fakulty a je opět na místě pokusit se řešit celou situaci „uživatelsky přívětivě“ (dlouhodobý pronájem, odkup pozemků apod.).

V. PÉČE O STUDENTY

Studentům je nutné nabídnout pocit sounáležitosti a identifikace s alma mater, aby mohli říci „mám rád svou fakultu“, cítím se zde respektován a přijímán. Je proto nutné cíleně podporovat spolkový život našich studentů, ať už jde o fakultní divadlo, sportovní činnosti či samotné spolky (stipendia).

Mám za to, že je nutné podpořit a umožnit i běžnou možnost sociální komunikace studentů mezi sebou. Osobně postrádám na PrF kavárnu, tj. místnost, kde nebude hluk a vůně připravovaného hlavního jídla (akademická menza), ale kde budou mít studenti možnost sdílet své hodnoty, názory a vést úporné právní disputace nad šálkem dobré kávy, čokolády či kvalitního čaje (žádné chodbové automaty). Domnívám se proto, že je nutné najít prostory (knihovna, talárovna, počítačová učebna, příp. jiné), kde bude možné zřídit fakultní kavárnu, kterou bude provozovat externí komerční subjekt a která bude srovnatelná např. s prostředím v Savoy apod.

V rámci cílené podpory spolkových činností a sportovních aktivit bych navrhovala **děkanské volno a uspořádání celofakultního turnaje** např. v sálovém fotbale, florbale či příp. vyhlásit tenisový turnaj např. jako Memoriál Jaromíra Sedláčka s tím, že vítěz turnaje změří své síly s výběrem pedagogů. O fakultním klání, (který sport zvolit), by mohlo proběhnout např. celofakultní referendum v ISu.

Domnívám se, že stav přednáškových učeben (140, 136, 030, 034) neodpovídá standardu 21. století, tj. je nutné **tyto učebny zrekonstruovat a vybavit moderní technikou současné doby**, tj. minimálně ve standardu učebny 038 (dvě plátna, uživatelsky komfortní ovládání apod.), dále pak zrekonstruovat sezení (elektrické zásuvky ve stolech) a zavedení vzduchotechniky do těchto místností. V letním období v případě naplněnosti těchto místností je situace neudržitelná.

ZÁVĚREM

Vážené kolegyně, vážní kolegové,

snažila jsem se poskytnout vám vizi Právnické fakulty MU, ke které bych ráda směřovala své snažení. Domnívám se však, že vedení fakulty je kolektivní činnost, tj. děkan by měl usměrňovat podněty z akademické obce a vést diskusi o tom, kam se jakožto společenství lidí máme dále rozvíjet, tj. jde především o „kolektivní dílo“ akademického senátu a kolegia děkana.

Nabízím akademické obci kontinuitu, ale i změnu (nikoli revoluci), nabízím alternativu a možná odlišný úhel pohledu. Kam chcete, aby naše alma mater směřovala, je především na vašem rozhodnutí, které plně respektuji.

Děkuji.

S úctou

doc. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D.

V Brně dne 17. listopadu 2014